Dette dokument er et dokumentationsredskab, og institutionerne påtager sig intet ansvar herfor

►B

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 7. november 2008

om hasteforanstaltninger mod indslæbning og spredning i Fællesskabet af *Anoplophora chinensis* (Forster)

(meddelt under nummer K(2008) 6631)

(2008/840/EF)

(EUT L 300 af 11.11.2008, s. 36)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
►M1	Kommissionens afgørelse 2010/380/EU af 7. juli 2010	L 174	46	9.7.2010

▼B

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 7. november 2008

om hasteforanstaltninger mod indslæbning og spredning i Fællesskabet af *Anoplophora chinensis* (Forster)

(meddelt under nummer K(2008) 6631)

(2008/840/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets direktiv 2000/29/EF af 8. maj 2000 om foranstaltninger mod indslæbning i Fællesskabet af skadegørere på planter eller planteprodukter og mod deres spredning inden for Fællesskabet ([1]), særlig artikel 16, stk. 3, tredje punktum, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) *Anoplophora malasiaca* (Forster) og *Anoplophora chinensis* (Thomson) er opført på listen i del A, kapitel I, i bilag I til direktiv 2000/29/EF. Nylige undersøgelser har vist, at disse to betegnelser rent faktisk dækker én og samme art af skadegører. Derfor bør det reviderede videnskabelige navn *Anoplophora chinensis* (Forster) anvendes i nærværende beslutning til at betegne den skadegører, der er opført i bilag I til direktiv 2000/29/EF som *Anoplophora malasiaca* (Forster) og *Anoplophora chinensis* (Thomson).

(2) I direktiv 2000/29/EF er det fastsat, at hvis en medlemsstat mener, at der fare for, at en skadegører, der ikke er opført i direktivets bilag I eller II, indslæbes i eller spredes på dens område, kan den midlertidigt træffe de yderligere foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte sig mod den pågældende skadegører.

(3) Da *Anoplophora chinensis* (Forster) forekommer på forskellige værtsplanter i regionen Lombardiet, underrettede Italien den 23. november 2007 Kommissionen og de øvrige medlemsstater om, at landet den 9. november 2007 havde vedtaget yderligere foranstaltninger for at hindre yderligere indslæbning i og spredning inden for dets område af skadegøreren.

(4) Da der er konstateret *Anoplophora chinensis* (Forster) på forskellige værtsplanter i Nederlandene, blev Kommissionen og de øvrige medlemsstater den 21. januar 2008 underrettet om de foranstaltninger, der er truffet for at udrydde skadegøreren i Nederlandene.

(5) *Anoplophora chinensis* (Forster) er for nylig påvist i mange sendinger af planter til udplantning af *Acer* spp. med oprindelse i tredjelande. Der er for øjeblikket ingen særlige krav for så vidt angår denne skadegører vedrørende planter af *Acer* spp. eller andre planter, der er blandt de mest modtagelige værtsplanter med oprindelse i tredjelande eller i Fællesskabet.

([1]) EFT L 169 af 10.7.2000, s. 1.

▼B

(6) Nederlandene offentliggjorde i 2008 en skadegørerrisikoanalyse vedrørende *Anoplophora chinensis* (Forster), hvori det blev konkluderet, at der er meget stor sandsynlighed for, at skadegøreren vil vinde indpas i Fællesskabet, og stor fare for økonomisk skade på en række værtsplanter.

(7) Det er derfor nødvendigt at træffe hasteforanstaltninger mod indslæbning og spredning i Fællesskabet af *Anoplophora chinensis* (Forster). Foranstaltningerne bør gælde for en liste af planter uanset oprindelse (i det følgende benævnt »planterne«), der vides at være værter for *Anoplophora chinensis* (Forster), og som har størst risiko for at blive angrebet.

(8) Der bør træffes foranstaltninger vedrørende import af planterne, for så vidt angår produktionen i tredjelande og inspektionen ved indførslen til Fællesskabet. Der bør også træffes foranstaltninger vedrørende produktion, flytning og kontrol af planter med oprindelse i områder i Fællesskabet, hvor forekomsten af *Anoplophora chinensis* (Forster) er bekræftet.

(9) Der bør træffes nærmere foranstaltninger i de områder i Fællesskabet, hvor forekomsten af *Anoplophora chinensis* (Forster) er bekræftet, dvs. de angrebne områder. Der bør træffes passende foranstaltninger til at udrydde skadegøreren i disse områder, som bør overvåges intensivt for dens tilstedeværelse. Områderne omkring sådanne områder, dvs. stødpudezonerne, bør overvåges intensivt for skadegørerens tilstedeværelse. Hvis det er første gang, at skadegøreren påvises i et område i Fællesskabet, kan bredden af den omkringliggende stødpudezone mindskes for bedre at afspejle den mere begrænsede risiko for spredning.

(10) Der bør gennemføres en undersøgelse i alle medlemsstaterne for at kontrollere, om *Anoplophora chinensis* (Forster) forekommer eller fortsat ikke forekommer på værtsplanter.

(11) Foranstaltningerne bør tages op til overvejelse senest den 31. maj 2009 under hensyntagen til de resultater, der foreligger efter én vækstsæson, af medlemsstaternes officielle undersøgelser af importen til og flytningen af planterne inden for Fællesskabet i henhold til hasteforanstaltningerne.

(12) Medlemsstaterne bør om nødvendigt tilpasse deres lovgivning for at efterkomme denne beslutning.

(13) Foranstaltningerne i denne beslutning er i overensstemmelse med udtalelse fra Den Stående Komité for Plantesundhed —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Definitioner

I denne beslutning forstås ved:

▼B

a) »planter«: planter til udplantning, dog ikke frø, af *Acer* spp., *Aesculus hippocastanum, Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Citrus* spp., *Corylus* spp., *Cotoneaster* spp., *Fagus* spp., *Lagerstroemia* spp., *Malus* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Prunus* spp., *Pyrus* spp., *Salix* spp. og *Ulmus* spp.

b) »produktionssted«: produktionsstedet som defineret i FAO's internationale standard for plantesundhedsforanstaltninger nr. 5 ([1]).

▼M1

Artikel 2

Import af planter fra tredjelande undtagen Kina

Planter, som importeres fra tredjelande, hvor *Anoplophora chinensis* (Forster) vides at forekomme, med undtagelse af Kina, må kun indføres til Unionen, hvis:

a) de opfylder de særlige importkrav, der er fastsat i kapitel I, del A, punkt 1, i bilag I

b) de, uanset artikel 13a, stk. 1, i direktiv 2000/29/EF, ved indførslen til Unionen kontrolleres af den kompetente offentlige myndighed i overensstemmelse med kapitel I, del A, punkt 2, i bilag I til nærværende afgørelse for tilstedeværelse af *Anoplophora chinensis* (Forster), og der ikke er fundet tegn på skadegøreren.

Artikel 2a

Import af planter fra Kina

1. Planter, som importeres fra Kina, må kun indføres til Unionen, hvis:

a) de opfylder de særlige importkrav, der er fastsat i kapitel I, del B, punkt 1, i bilag I

b) de, uanset artikel 13a, stk. 1, i direktiv 2000/29/EF, ved indførslen til Unionen kontrolleres af den kompetente offentlige myndighed i overensstemmelse med kapitel I, del B, punkt 2, i bilag I til nærværende afgørelse for tilstedeværelse af *Anoplophora chinensis* (Forster), og der ikke er fundet tegn på skadegøreren

c) disse planters produktionssted:

i) har et entydigt registreringsnummer, som er tildelt af den nationale plantesundhedsmyndighed i Kina

ii) er opført i den nyeste udgave af det register, som Kommissionen har givet medlemsstaterne meddelelse om, jf. stk. 3

iii) ikke inden for de sidste to år har været omfattet af en meddelelse fra Kommissionen til medlemsstaterne om, at det er fjernet fra registret, jf. stk. 3

([1]) Glossary of Phytosanitary Terms — Reference Standard ISPM No. 5, sekretariatet for den internationale plantebeskyttelseskonvention, Rom.

▼**M1**

iv) ikke inden for de sidste to år har været omfattet af en meddelelse fra Kommissionen til medlemsstaterne som omhandlet i stk. 4 eller 5.

2. Planter af *Acer* spp. må dog ikke indføres til Unionen før den 30. april 2012.

Fra den 1. maj 2012 finder stk. 1 anvendelse på planter af *Acer* spp.

3. Kommissionen giver medlemsstaterne meddelelse om det register over produktionssteder i Kina, som den kinesiske plantesundhedsmyndighed har oprettet i overensstemmelse med kapitel I, del B, punkt 1, litra b), i bilag I.

Hvis denne myndighed ajourfører registret ved at fjerne et produktionssted, enten fordi den pågældende myndighed finder, at produktionsstedet ikke længere opfylder kravene i kapitel I, del B, punkt 1, litra b), i bilag I, eller fordi Kommissionen har informeret Kina om, at der er tegn på, at *Anoplophora chinensis* (Forster) forekommer på planter, der importeres fra et af disse produktionssteder, og Kina gør den ajourførte udgave af registret tilgængelig for Kommissionen, giver Kommissionen medlemsstaterne meddelelse om den ajourførte udgave af registret via internetbaserede informationssider.

Hvis denne myndighed ajourfører registret ved at tilføje et produktionssted, fordi myndigheden finder, at produktionsstedet opfylder kravene i kapitel I, del B, punkt 1, litra b), i bilag I, og Kina gør den ajourførte udgave af registret tilgængelig for Kommissionen sammen med de nødvendige forklarende oplysninger, giver Kommissionen medlemsstaterne meddelelse om den ajourførte udgave og, hvis det er relevant, de forklarende oplysninger, via internetbaserede informationssider.

Via internetbaserede informationssider gør Kommissionen registret og ajourføringerne heraf tilgængelige for offentligheden.

4. Hvis den kinesiske plantesundhedsmyndighed under en inspektion af det registrerede produktionssted, jf. kapitel I, del B, punkt 1, litra b), nr. ii), iii) og iv), i bilag I, finder tegn på forekomst af *Anoplophora chinensis* (Forster), og Kina underretter Kommissionen om dette fund, giver Kommissionen straks medlemsstaterne meddelelse herom via internetbaserede informationssider.

Via internetbaserede informationssider gør Kommissionen også disse oplysninger tilgængelige for offentligheden.

5. Hvis Kommissionen fra andre kilder end dem, der er omhandlet i stk. 3 og 4, har modtaget dokumentation for, at et produktionssted, der er opført i registret, ikke opfylder kravene i kapitel I, del B, punkt 1, litra b), i bilag I, eller at *Anoplophora chinensis* (Forster) er konstateret på planter, der importeres fra et sådant produktionssted, bør oplysningerne vedrørende dette produktionssted meddeles medlemsstaterne via internetbaserede informationssider.

▼M1

Via internetbaserede informationssider gør Kommissionen også disse oplysninger tilgængelige for offentligheden.

▼B

Artikel 3

Flytning af planter inden for Fællesskabet

Planter med oprindelse i de afgrænsede områder i Fællesskabet, der er etableret i overensstemmelse med artikel 5, må kun flyttes inden for Fællesskabet, hvis de opfylder betingelserne i kapitel II, punkt 1, i bilag I.

Planter, der er importeret i overensstemmelse med artikel 2 fra tredjelande, hvor *Anoplophora chinensis* (Forster) vides at forekomme, må kun flyttes inden for Fællesskabet, hvis de opfylder betingelserne i kapitel II, punkt 2, i bilag I.

Artikel 4

Undersøgelser

Medlemsstaterne foretager hvert år offentlige undersøgelser vedrørende forekomsten af *Anoplophora chinensis* (Forster) og kontrollerer, om der er tegn på, at skadegøreren har angrebet værtsplanter på deres områder.

Uanset artikel 16, stk. 1, i direktiv 2000/29/EF indgives undersøgelsesresultaterne og en liste over de afgrænsede områder som omhandlet i artikel 5 i nærværende beslutning til Kommissionen og de øvrige medlemsstater senest den 30. april hvert år.

Artikel 5

Afgrænsede områder

Hvis resultaterne af de i artikel 4 omhandlede undersøgelser bekræfter forekomster af *Anoplophora chinensis* (Forster) i et område, eller hvis der på anden vis er tegn på, at skadegøreren er til stede, fastlægger medlemsstaterne afgrænsede områder bestående af det angrebne område og en stødpudezone, jf. punkt 1 i bilag II.

Medlemsstaterne træffer officielle foranstaltninger i de afgrænsede områder, jf. punkt 2 i bilag II.

Artikel 6

Efterkommelse af denne beslutning

Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at efterkomme denne beslutning og tilpasser om nødvendigt de foranstaltninger, de har vedtaget for at beskytte sig mod indslæbning og spredning af *Anoplophora chinensis* (Forster), for at bringe dem i overensstemmelse med denne beslutning. De underretter straks Kommissionen om foranstaltningerne.

▼B

Artikel 7

Revision

Denne beslutning tages op til revision senest den 31. maj 2009.

Artikel 8

Adressater

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

▼B

BILAG I

HASTEFORANSTALTNINGER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 2 OG 3

▼M1

I. **Særlige importkrav**

A — *Import fra tredjelande undtagen Kina*

1) Uden at bestemmelserne i bilag III, del A (9, 16 og 18), og bilag IV, del A, kapitel I (14, 15, 17, 18, 19.2, 20, 22.1, 22.2, 23.1, 23.2, 32.1, 32.3, 33, 34, 36.1, 39, 40, 43, 44 og 46), til direktiv 2000/29/EF tilsidesættes, ledsages planter med oprindelse i tredjelande, hvor *Anoplophora chinensis* (Forster) vides at forekomme, med undtagelse af Kina, af et i direktivets artikel 13, stk. 1, foreskrevet certifikat, hvor det i rubrikken »Supplerende erklæring« angives, at:

   a) planterne i hele deres levetid kun har været dyrket på et produktionssted, der er registreret og under tilsyn af den nationale plantesundhedsmyndighed i oprindelseslandet, og som er beliggende i et skadegørerfrit område, der er fastlagt af den pågældende myndighed i overensstemmelse med relevante internationale standarder for plantesundhedsforanstaltninger. Navnet på det skadegørerfrie område angives i rubrikken »Oprindelsessted«, eller

   b) planterne i mindst to år forud for eksporten er blevet dyrket på et produktionssted, der er konstateret frit for *Anoplophora chinensis* (Forster) i overensstemmelse med internationale standarder for plantesundhedsforanstaltninger, og:

      i) som er registreret og under tilsyn af den nationale plantesundhedsmyndighed i oprindelseslandet, og

      ii) som årligt er blevet underkastet mindst to officielle kontroller for tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), der er foretaget på passende tidspunkter, uden at der er fundet tegn på skadegøreren, og

      iii) hvor planterne er blevet dyrket på et sted:

         — der er fuldstændig beskyttet mod indslæbning af *Anoplophora chinensis* (Forster), eller

         — hvor der er anvendt passende forebyggende behandlinger, og som er omgivet af en stødpudezone med en bredde på mindst 2 km, hvor der årligt på passende tidspunkter foretages officielle undersøgelser af forekomst af eller tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster). Findes der tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), træffes der straks udryddelsesforanstaltninger for at genoprette stødpudezonens status som fri for skadegøreren, og

      iv) hvor sendinger af planterne umiddelbart forud for eksporten er blevet underkastet en officiel omhyggelig kontrol for forekomst af *Anoplophora chinensis* (Forster), særlig i planternes rødder og stængler. Denne kontrol bør omfatte prøveudtagning ved den destruktive metode. Antallet af prøver med henblik på kontrol skal gøre det muligt at påvise en angrebsgrad på mindst 1 % med et konfidensniveau på 99 %.

2) Planter, der er importeret i overensstemmelse med punkt 1, underkastes en omhyggelig kontrol på indførselsstedet eller på bestemmelsesstedet, der er fastsat i overensstemmelse med Kommissionens direktiv 2004/103/EF ([1]). De anvendte kontrolmetoder skal sikre, at ethvert tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), særlig i planternes rødder og stængler, påvises. Denne kontrol bør omfatte prøveudtagning ved den destruktive metode. Antallet af prøver med henblik på kontrol skal gøre det muligt at påvise en angrebsgrad på mindst 1 % med et konfidensniveau på 99 %.

([1]) EUT L 313 af 12.10.2004, s. 16.

▼**M1**

B — *Import fra Kina*

1) Uden at bestemmelserne i bilag III, del A (9, 16 og 18), og bilag IV, del A, kapitel I (14, 15, 17, 18, 19.2, 20, 22.1, 22.2, 23.1, 23.2, 32.1, 32.3, 33, 34, 36.1, 39, 40, 43, 44 og 46), til direktiv 2000/29/EF tilsidesættes, ledsages planter med oprindelse i Kina af et i direktivets artikel 13, stk. 1, foreskrevet certifikat, hvor det i rubrikken »Supplerende erklæring« angives, at:

a) planterne i hele deres levetid kun har været dyrket på et produktionssted, der er registreret og under tilsyn af den nationale plantesundhedsmyndighed i oprindelseslandet, og som er beliggende i et skadegørerfrit område, der er fastlagt af den pågældende myndighed i overensstemmelse med relevante internationale standarder for plantesundhedsforanstaltninger. Navnet på det skadegørerfrie område angives i rubrikken »Oprindelsessted«, eller

b) planterne i mindst to år forud for eksporten er blevet dyrket på et produktionssted, der er konstateret frit for *Anoplophora chinensis* (Forster) i overensstemmelse med internationale standarder for plantesundhedsforanstaltninger, og:

i) som er registreret og under tilsyn af den nationale plantesundhedsmyndighed, og

ii) som årligt er blevet underkastet mindst to officielle kontroller for tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), der er foretaget på passende tidspunkter, uden at der er fundet tegn på skadegøreren, og

iii) hvor planterne er blevet dyrket på et sted:

— der er fuldstændig beskyttet mod indslæbning af *Anoplophora chinensis* (Forster), eller

— hvor der er anvendt passende forebyggende behandlinger, og som er omgivet af en stødpudezone med en bredde på mindst 2 km, hvor der årligt på passende tidspunkter foretages officielle undersøgelser af forekomst af eller tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster). Findes der tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), træffes der straks udryddelsesforanstaltninger for at genoprette stødpudezonens status som fri for skadegøreren, og

iv) hvor sendinger af planterne umiddelbart forud for eksporten er blevet underkastet en officiel omhyggelig kontrol, herunder målrettet prøveudtagning ved den destruktive metode af hvert parti, for forekomst af *Anoplophora chinensis* (Forster), særlig i planternes rødder og stængler.

Antallet af prøver med henblik på kontrol skal gøre det muligt at påvise en angrebsgrad på mindst 1 % med et konfidensniveau på 99 %.

c) produktionsstedets registreringsnummer.

2) Planter, der er importeret i overensstemmelse med punkt 1, underkastes en omhyggelig kontrol på indførselsstedet eller på bestemmelsesstedet, der er fastsat i overensstemmelse med direktiv 2004/103/EF. De anvendte kontrolmetoder, herunder målrettet prøveudtagning ved den destruktive metode af hvert parti, skal sikre, at ethvert tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), særlig i planternes rødder og stængler, påvises. Antallet af prøver med henblik på kontrol skal gøre det muligt at påvise en angrebsgrad på mindst 1 % med et konfidensniveau på 99 %.

▼M1

Prøveudtagning ved den destruktive metode, jf. stk. 1, skal foretages i overensstemmelse med følgende skema:

Antal planter i partiet	Omfanget af prøveudtagningen ved den destruktive metode (antal planter, der skal gennemskæres)
1-4 500	10 % af det samlede parti
> 4 500	450

▼B

II. **Betingelser vedrørende flytning**

1. Planter med oprindelse i afgrænsede områder i Fællesskabet må kun flyttes inden for Fællesskabet, hvis de ledsages af et plantepas, der er udfærdiget og udstedt i overensstemmelse med Kommissionens direktiv 92/105/EØF ([1]), og har været dyrket i mindst to år forud for flytning på et produktionssted:

   i) som er registreret i overensstemmelse med Kommissionens direktiv 92/90/EØF ([2]); og

   ii) som årligt er blevet underkastet to offentlige omhyggelige kontroller for tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), der er foretaget på passende tidspunkter, uden at der er fundet tegn på skadegøreren; denne kontrol bør i relevante tilfælde omfatte prøveudtagning ved den destruktive metode, og

   iii) hvor planterne voksede på et produktionssted:

   — der er fuldstændig beskyttet mod indslæbning af *Anoplophora chinensis* (Forster), eller

   — hvor der er anvendt passende forebyggende behandlinger, og som er omgivet af en stødpudezone med en bredde på mindst 2 km uden for grænsen til det angrebne område, hvor der årligt på passende tidspunkter foretages offentlige undersøgelser af forekomst af eller tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster). Findes der tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), træffes der straks udryddelsesforanstaltninger for at genoprette stødpudezonens status som fri for skadegøreren.

2. Planter, der er importeret fra tredjelande, hvor *Anoplophora chinensis* (Forster) vides at forekomme i henhold til kapitel I, må kun flyttes inden for Fællesskabet, hvis de ledsages af det i punkt 1 omhandlede plantepas.

([1]) EFT L 4 af 8.1.1993, s. 22.
([2]) EFT L 344 af 26.11.1992, s. 38.

▼B

BILAG II

HASTEFORANSTALTNINGER SOM OMHANDLET I ARTIKEL 5

1. **Fastlæggelse af afgrænsede områder**

   a) De i artikel 5 omhandlede afgrænsede områder opdeles som følger:

      i) et angrebet område, der er det område, hvor der er bekræftet forekomst af *Anoplophora chinensis* (Forster), og som omfatter alle planter, der udviser symptomer forårsaget af *Anoplophora chinensis* (Forster), og om nødvendigt alle planter tilhørende samme parti på tidspunktet for udplantning

      ii) en stødpudezone med en bredde på mindst 2 km uden for grænsen til det angrebne område.

   b) Den nøjagtige afgrænsning af de områder, der er omhandlet i litra a), baseres på solide videnskabelige principper, biologien for *Anoplophora chinensis* (Forster), omfanget af angrebet, den særlige fordeling af planterne i det pågældende område samt tegn på, at skadegøreren har vundet indpas. Hvis det er første gang, at skadegøreren påvises i et område, kan stødepudezonens bredde efter en afgrænsningsundersøgelse nedsættes til ikke under 1 km uden for grænsen til det angrebne område.

   c) Hvis det bekræftes, at der forekommer *Anoplophora chinensis* (Forster) uden for det angrebne område, ændres størrelsen af det afgrænsede område i overensstemmelse hermed, eller der træffes straks udryddelsesforanstaltninger for at genoprette stødpudezonens status som fri for skadegøreren.

   d) Hvis der under de årlige undersøgelser, der er omhandlet i punkt 2, litra b), ikke påvises *Anoplophora chinensis* (Forster) i et afgrænset område i en periode på fire år, ophæves afgrænsningen, og de i punkt 2 omhandlede foranstaltninger finder ikke længere anvendelse.

2. **Foranstaltninger i afgrænsede områder**

   De i artikel 5 omhandlede officielle foranstaltninger, der træffes i de afgrænsede områder, skal omfatte mindst følgende:

   a) i det angrebne område træffes der inden den 30 april hvert år passende foranstaltninger til at udrydde *Anoplophora chinensis* (Forster), herunder fældning og destruktion af angrebne planter og planter med tegn på *Anoplophora chinensis* (Forster), herunder rødderne

   b) i det angrebne område og i stødpudezonen overvåges der intensivt for tilstedeværelsen af *Anoplophora chinensis* (Forster) i form af de kontroller af skadegørerens forekomst på værtsplanter, der foretages på passende tidspunkter hvert år.